

Şevki Paşa 1/5.000 Mikyasında Anafartalar ve Seddülbahir Civarı Haritaları -DVD-*

Ömer Faruk Köse**

Çanakkale Cephesi harp sahasınının müttefiklerin çekilmesinden hemen sonra Haritacı Mehmet Şevki Paşa (1866-1927) tarafından yapılmış 1/5.000 ölçekli ayrıntılı haritaları kamuoyu tarafından 2000’li yılların başından itibaren duyulmaya başlanmıştır. 1916 yılında bölgede harekât biter bitmez başlayan çalışmalarla harekât sahasının henüz bozulmamış dokusu olduğu gibi tespit edilmiştir. Her türlü arazi arızası, tel örgüler, ordugâh yerleri, siperler, hendekler, örtülü yaklaşma yolları, ağır silah mevzileri, gözetleme yerleri, su kuyuları, şehit mezarlıkları, düşman mezarlıkları, düşman safında savaşırken ölmüş Hind Müslümanları mezarlığı gibi vaz geçilmez ayrıntıların da tespit edildiği bu paftalar birinci el kaynak olma niteliğini tartışmasız sürdürmektedir.

Söz konusu 43 paftalı haritanın Avustralya Savaş Müzesinde bulunduğu haberrinden epey sonra Genelkurmay Başkanlığı ATASE Daire Başkanlığınca bu haritalar basılı olarak yayınlanmıştır. Bu yayında arazi arızaları ve bunlara İngilizler tarafından isimlerle ilgili herhangi bir bilgi mevcut değildir.

İncelediğimiz yayında yukarıda bahsettiğimiz noksanlıklar giderilmiştir. Ayrıntılı indeks sayesinde hangi arazi arızasının hangi paftanın neresinde bulunduğu kolayca bulunabilmektedir. Yine yabancı literatürdeki isimlerin Türkçedeki karşılığına da erişilmektedir. Ayrıca dijital harita üzerindeki Osmanlıca yer isimlerinin hemen yakınına bugünkü harflerle okunuşu yazılmıştır. Harita kenar bilgileri ve indekste bugün ortalama okuyucunun karşılığını çıkaramayacağı kavramların şimdiki karşılığı da sunulmuştur.

* Şevki Paşa 1/5.000 Mikyasında Anafartalar ve Seddülbahir Civarı Haritaları Açıklamalı Notlar ve İndeksleri, hazırlayan Doç. Dr. Hasip Saygılı, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları: 18, İstanbul, 2016, ISBN 978-605-84079-3-0

** Arş. Gör., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, İstanbul/Türkiye, ofkose@fsm.edu.tr

DVD'nin giriş sayfasında Gelibolu yarımadasının muharebe sahası olmuş kesimleri paftalara ayrılmış olarak görünmektedir. Seçilen bölümün üstü tıklanınca istenilen kesimin paftası çıkmaktadır. Buradan pafta üzerindeki ayrıntılara ulaşılabilmektedir.

Eserde haritaları hazırlayan Mehmet Şevki Paşa'nın hayat hikyesi ile ilgili bölüm bugünkü okuyucuya da erken Cumhuriyet dönemi hayat ve refah Őartları ile ilgili ilginç bilgiler sağlamaktadır. Mesela İstiklal Madalyası da dahil 17 madalyanın sahibi olan general 1926 yılında sağlık sorunlarından ötürü korgeneral rütbesi ile emekli edilince 1927 yılındaki vefatına kadar İstanbul'da Kadastro Müdürlüğünde harita mühendisi olarak çalışmak zorunda kalmıştır.

Taşıma ve muhafaza kolaylığı ile bu DVD, Çanakkale harektnn askeri topografyasını akademisyen ve harp tarihi meraklılarının erişimine sağlamıştır. Bu DVD'yi yayına hazırlayan Doç. Dr. Hasip Saygılı'nın mesleki safahatında Harp Akademilerinde muvazzaf subay olarak Harp Tarihi ğretim yeliği de bulunması eserde askeri terminolojinin isabetli kullanmasını kolaylaştırmıştır.

Bu DVD ikinci defa basılırsa kapak isminin Şevki Paşa ifadesinden başka kitabe paftasında ve sunuşta yazıldığı gibi "*1/5.000 Mikyasında Anafartalar, Arıburnu ve Seddülbahir Civarı Haritaları*" olarak tashihi uygun olacaktır.

Eserin hazırlanması ve yayınında emeği geçenleri tebrik ederiz.